

Drahá přítelkyně!

Ráda bych Vás již byla navštívila s otcem, ale nemohu, protože můj muž vždy ještě nemocen je. Při mé poslední návštěvě jsem docela zapomněla se Vás na věc zeptati, kterou jsem připověděla zaříditi. Mám se totiž poptat, do kterého ústavu by nejlépe bylo děvče dáti; prosila mě o to Chlumecká doktorka, která an nemůžete sestru k sobě vzíti, nyní neví, kam by nejlépe bylo, ji dáti. Vy to zajisté lepší znáte a proto bych Vás snažně prosila, kdyby jste mně o tom správu dala, an jí to co nejdříve psáti mám. Zdali Vám povědomo co se kde platí, i to bych Vás prosila připsati. Odpuste že Vás takovými starostmi obtěžuji, an jich sama dost máte; ale nevím věru, kam jinám bych se stranu toho obrátiti měla. Jestli Vám možno, mně několik řádků po sestře odeslati, bych tomu velmi povděčna byla. Na brzkou oustní rozmluvu se těšíc zůstávám s uctou Vaší vždy

upřimnou přítelkyní

Boženou.

V Praze dne 8^{ho} Srpna 1844.

Mnohovážená!

Velice mně milá přítelkyně!

Bolně mě včera Vaše slova dojaly, a neustále se v mém srdci ozývají. Víím jak těžko je v té věci radu dáti; ale co mohu, a jak myslím, to chci Vám zjeviti; zdali s Vámi ne-souhlasím, nuže, odpuste mně.

Je-li to opravdivá láska, ta vášeň, pro kterou člověk na vše, co se v cestu klade, zapomene, jemuž předmět milený jedinkým cílem blahostí jest, je-li to taková láska, jenž pro H— cítíte, tedy jsou moje slova marná; známť touhu po té vlnadné růži, pro kterou rády saháme, ať by i trny její nás píchly. Ale je-li to láska, kterou chcete pro vlast, pro naši věc obětovat, ctíte-li v něm jen mučedníka slovanského národu, pro nějž tak velkou ztrátu my Vámi zde by jsme utrpěli, o to prosím Vás nečiňte, uchylte se k druhé straně, kde více působiti můžete, kde slávu celého českého národu udržíte, otce rodině a rodinu k radosti otce, a pro sva-tou naší věc; pomyslete co na té roli pro nás pracovati můžete; víte že muž byť by sebe slavný byl, nesvede tolik, co rozumná žena, a Vy s Vaším nadáním, tou vroucí láskou k drahé vlasti; když Vy se co skvělá hvězda na té tmavé obzore objevíte, kdo nebude bažit, by jen jedinký paprslek toho blahodějného světla dosáhl!— věřte, Vy nám po boku našeho pěvce, toho skvělého slovanského slunce nejvíce pomoct můžete. Ve Vás skládají celou svou naději mnozí — mnozí (což jsem ovšem nikdy říci nechtěla) zdali Vy jej neochráníte, kdo by to mohl? aby pro nás nebyl ztracen. —

Co se dotýče bližších okolností, které v domácnost sáhají, i ty jsou lepší na té straně, což také velká výhoda jest,

neb duch tratí sílu, když starost o vezdejší chleb jej tíží. —

Já bych ještě mnoho mohla psat, ale již děti vstávají, a já musím přestat.

Odpuste mou sesterskou radu, jestli Vás snad bolně dojmula; já psala jen v tom pádu, jestli láska taková, jak jsem zprvu podotknula; jinak ale, zdali opravdivá, pak by ji jen horoucí láska k vlasti přemohla. Já Vás líbám a zůstávám

vždy Vaše vroucí přítelkyně

Božena Němcova.

Spalte líst ten. Pište jestli Vám čas dovolí, a dejte líst mému muži.

[ADRESA:]

V Praze.

Mnohovážené | Slečně, Slečně Bohuslavě Rajské

Drahá duše!

Nejmilejší přítelkyně!

S radostí, ale spolu i úzkostí jsem Váš list obdržela; já ani nepomyslila, jaké následky by mohl mít, až jsem teď Váš obdržela a viděla, co Vy dobrá, obětující se duše jste učinila. Je to ovšem pro nás dobře, a vlast Vám o jedno dobré více povinována bude, ale co tomu snad srdce říká; ulehly všecky bouře, jenž ním zmítaly? uhostil se mír v něm? Mnoho bych za to dala, kdybych do tvého mutného oka, ty můj dobrý anjeli, hleděti mohla, já bych poznala, zdali to *obět*, aneb opravdivé přesvědčení o pravém stavu té věci bylo. První bych nepřijala; já bych zase napravila, co jsem zkazila, mě by každá písmena toho osudného lístu na duši pálila, kdybych pomyslila, čím příčinou se stal. A co by jsme tím získali? Vy neznáte břemeno, jenž taková obět sebou přináší — a jste dosti silná, je nest? Ale co to povídám; — Vím že to nebylo žádné přenáhlení, a že Váš zdravý rozum zajisté rozeznal, co pro Vaše blaho lepší bude. Jestli snad něco nerovného na té nové draze, snad se lehko narovnatí dá. A tak děkuju ve jménu všech přátel a ctitelů Vašeho ctěného ženicha, že jste nám jej pro vlast zachovala jakož i jeho rodinu; přeji Vám, by lásky Bůh drahu Vašeho života růžemi *bez trnu* postlal. Zarmoutí se Praha, když svou okrasu ztratí; ale Ona svou matku nezapomene, které život zasvětila, ale pro její dobro i ve vzdálené krajině pracovati bude. Kýž mi to Bůh dá dočkat, bych po několika letech aspoň Vás zase spatřila; a sobě říci mohla, že jsem, kdyby jen jedinkým slovem, k Vašemu štěstí přispěla, pak bych byla šťastná. Lituji H., ale po čase

jeho mladé ještě srdce snad zase náhradu najde; a nyní myšlenky jeho zaujímá vlast. Jen jste-li Vy tiše a spokojena, pak jsem i já; a bude vše zase dobře; po bouři slunce svítí a modré nebe se na nás směje. Já jsem zde tak idyllicky živa, jako v Arkadii. Zdraví se však ještě nezlepšilo; ba ani snad nikdy —. Děti jsou zdravé a mají zde dosti zábavy. Nezapomeňte na nás, a pište brzo. Mou úctu panu Dkto- rovi i paní sestře. Pozdravení pana Čelakovského mě velmi těšilo, a líst by mě byl ještě více těšil, ač si ani nesmím opo- vážít říct; vím že to neřeknete, by mě za smělou nedržel. Budte s Bohem a pište brzy Vaší upřímné přítelkyni

B. Němcovy.